

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Făcea apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Insertiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oră 12 fil., a treia
oră 10 fil.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Făcea bisericească-politică.

Anul XIII.

Blaș 17 Octobrie 1903.

Numărul 42.

EPISTOLA ENIGLICĂ

a Sfinției Sale Papa PIŪ X.

Indreptată tuturor Patriarhilor, Archi-
episcopilor, Episcopilor și Ordinarilor.

*Venerabili Frați!**Salutare și binecuvântare apostolică!*

Când grăim către Voi pentru întâia
oră după înălțarea Noastră pe Scaunul
Apostolesc, carea s'a întâmplat după sfatul
cel neurmat al lui Dumnezeu, avem, să
amintim, că Noi am cercat cu lacrimi și cu
rugări, să depărtăm de la Noi sarcina cea
mare a pontificatului. Credem, că la acesta
putem, să aplicăm, ceea ce a zis s. Anselm
despre sine. — de și cu privire la merit
sintem de tot neasemeni. — când im-
potrirea voii sale l-au silit, să primescă
vrednicia episcopescă. Jalea, ce a arătat-o
sfințul acela pe față, putem, să o arătam
Noi, pentru ca să dovedim, cu ce gând am
luat asupra-Ne datorința cea grea de a
pase turma lui Christos. „Martori imi
sint,” zice sfințul acela, „martori imi sint
lacrimile și suspinurile, cari nici o dată nu
mi-le-a stors vre o durere mai înainte de
zina, în carea a căput pe mine sörtea cea
grea de a chivernisi biserica de Canterbury.
Acăsta o sciū toți aceia, cari au vădut fața
mea în zina aceea. Eū după colorea feței
eram mai asemenea unui mort de cât unui
om viu, ofilit de nămire și de spaimă.
Alegerii mele, ba pot, să zic, violenței, ce
mi-s'a făcut, până acuma m'am împotrivit,
după cum numai am putut, fără ca să vătăm
adevărul. Dară vrënd nevrënd imi cantă,
să mărturisesc, că se pare, că însuși Dum-
nezeu se împotrivesce zilnic din ce în ce tot
mai mult silinței mele. așa că-mi cantă, să
mă plec sfatului lui. Invins deci nu intru
atâta de omeni cât mai virtos de Dum-
nezeu, pot, să fac numai aceea una, că
după ce după puteri m'am rugat și am
cercat a depărta de la mine păharnul acela,
împotriva voii mele proprii să mă supun
sfatului lui Dumnezeu.”

Și intru adevăr noi încă am avut
motive multe și importante, ca să respingem
pontificatul. De totului tot abstracție
făcënd de la aceea, că Noi pentru neîn-
semnătatea Noastră Ne socotim de tot ne-
vrednicii de vrednicia acăsta înaltă, pe cine
nu l-ar mișca adănc gândul de a se face
urmașul Papei aceluia, carele în decurs de
aprobe 26 ani a chivernisit biserica cu
înțelepciune așa de înaltă, cu spirit așa
de tiner, intru strălucirea atâtor virtuți,
cât până și vrășmașii li admiră, și faptele
cele mai mărețe li fac neuitată amintirea?
Afară de aceea, pentru ca să trec altele,
mi-au însuflat spaimă în măsură mare și

stările cele forte vrednice de deplâns în
societatea civilă. Căci ea suferă în timpul
de față mai mult de cât ori și când în
trecut de o bôla adăncă și grea, carea
cresce din zi în zi și o duce cu pași repeși
spre perire. Sciți, Venerabili Frați, ce
bôla înțelegem: tradarea și lăpădarea lui
Dumnezeu, carea duce cu singuranță la
perire după cuvîntul acela al profetului:
„Că eti cel ce se depărteza pe sine de la
tine, vor peri” (ps. 72. 26). În slujba cea
înaltă, carea Ne-o au dat, credeam, că unui
râu ca acesta Ne caută, să Ne împotrivim
după porunca lui Dumnezeu: „Eti te-am
pus astăzi preste neamuri și preste împărății,
ca să smulgi și să respesci, și eti să
zidesci și să răsădesci” (Ier. 1. 10). Dară
conștii fiind de slăbiciunea Noastră Ne
tameam, să luăm asupra-Ne problema
acăsta, realizarea căreia este plină de
greutăți.

Dară după ce a plăcut acuma în-
țelepciunii dumnezeesci, să Ne înalte
vrednicia acăsta sublimă, indreptăm privirea
Noastră la acela, carele ne întărește și cu
încredere intru puterea lui Dumnezeu luând
în mână toiagul păstoresc, declarăm, că în
chivernisirea bisericii singura Noastră silință
va fi, „ca toate să le întemeiez intru
Christos” (Ef. 1. 10), ca să fie „tote și
intru tote Christos” (Col. 3. 11). Unul ori
altul, carele măsură lucrurile dumnezeesci
cu măsură pămintescă, va cerca, să afe
în sufletul Nostru aspirațiunii tainice, pentru
ca să le reducă la scopuri și poște de
partidă lumesci. Pentru ca să prevenim
ori ce așteptare deșertă, declarăm, că cu
ajutorii lui Dumnezeu înainte societății
omenesce nu vom fi alta fără numai un
ispravnic al lui Dumnezeu, din însărcinarea
și puterea cărnii chivernisim biserica.
Causa lui Dumnezeu este cauza Noastră,
pentru carea sintem hotărâți, să dedicăm
tote puterile și însă-și viața Noastră. De
cer deci de la Noi o devisă, carea să
vędescă voința Noastră, aceea nu pôte, să
fie alta de cât: „A întemeia tote intru
Christos.”

Când ne apropiăm la problema acăsta
grea, Venerabili Frați, Ne umple cu mân-
gălare și încredere gândul, că Voi toți fără
îndoelă veți conlucra în chip credincios
spre resolvirea ei. De cum va Ne-am îndoi
cătun-și de puțin intru acăsta, atuncia döră
Ne-ar cantă, să credem, că Voi nu ați cu-
nósce ori cel puțin ați socoti prea puțin
lupta aceea, carea în timpul de față a
isbucnit pretutindenia împotriva lui Dum-
nezeu. Că cu adevărat asupra Ziditorului
său se întărește neamurile lui cugeră deșerte
popórele (Ps. 2. 1), așa că aproape pretu-
tindenia se înaltă în tabăra vrășmașilor
lui Dumnezeu strigare: „Depărtează-te de la
mine” (Iov 21. 14). De aceea s'a stins
în cel mai mulți frica de Dumnezeu cel
vecinic, de aceea de multe ori nu se lea în

socotință auctoritatea lui în viața privată
ca și în cea publică, ci dimpotrivă se
lucra cu totă puterea și cu tote apucăturile
spre aceea, ca să se nimicescă cu desevăr-
șire chiar și amintirea și idea lui Dumnezeu
și cunoscința lui Dumnezeu.

Cel ce pornesce din cumpănirea
acestora, nu pôte să nu fie cuprins de
temerea, că o reuțăire ca acăsta a spiri-
telor formeză așa zicënd o epocă și pôte
începutul relelor aceloră, cari au, să vină
la sfârșitul timpurilor, și că „fiul peririi”,
despre care grăesce Apostolul (II Tes. 2. 3),
pêtrece deja pe pămînt. Cu atâta turbare
se luptă omenii împotriva religiei, dau
năvală asupra credinței și combat dogmele
credinței. Cu sfrontare căercă, să nimicescă
ori ce legătură a omenilor cu Dumnezeu.
Cu îndrăznelă nemărginită. — și acăsta
după Apostolul este un semn al lui anti-
christ, — s'a aședat dimpotrivă omul in-
su-și în locul lui Dumnezeu și s'a înaltat
„mai pe sus de cât tot, cel ce se zice
Dumnezeu”, și a mers intru nebunia sa așa
de departe, cât de și nu pôte, să alunge
de tot din spiritul său gândul la Dumnezeu,
totuși respinge maiestatea lui Dumnezeu și
și-a ales lumea cea vędută așa zicënd de
templu, în carele pretinde închinăciune.
„Sede el în biserica lui Dumnezeu ca un
Dumnezeu arătându-se pe sine, cum că ar
fi el Dumnezeu.” (II Tes. 2. 3 ur.).

Sfârșitul luptei acăsta împotriva lui
Dumnezeu pôte, să și-l închipuescă ori care
om cu mințe sănătôsă. Omul adevărat că
pôte, să se folosescă rêu de libertatea sa și
să nesocotescă drepturile Ziditorului; dară
învingerea este în tot de una pe partea
lui Dumnezeu, ba înfrângerea este cu atât
mai aproape, cu cât omul se pörtă mai în-
drăzneț intru sperarea cea deșertă a în-
vingerii. Acăsta ne-o spune însu-și Dumnezeu
în sf. Scriptură. Ca și cum n'ar fi conștii
de puterea și maiestatea sa, trece cu vederea
greșelele omenilor (Inț. 11. 24), dară puțin
după inconșciența acăsta aparentă se de-
șteptă, ca cel ce dörme, Domnul, ca un tare
și ametit de vin (ps 77. 71), și sfarmă
capetele inamicilor săi (ps. 67. 22), ca toți
să cunósca, „că este împărat a tot pămîntul
Dumnezeu” (ps. 46. 7), și „ca să cunósca
neamurile, că omeni sint” (ps. 9. 20).

Acăsta, Venerabili Frați, este convicția
Noastră cea tare. Dar acăsta nu ne îm-
pedecă pe noi, ca noi toți să ajutăm fiesce
carele în cercul său, să se realizeze mai
de grab lucrarea lui Dumnezeu, și anume
nu numai așa, că ne rugăm neîncetat:
„Scôlă-te, Dömnne, să nu se întărească
omul” (ps. 9. 19), ci și așa, — și acăsta
e mai de importantă, — că apărăm cu
cuvîntul și cu fapta stăpănia lui Dumnezeu
preste omeni și preste zidirea întregă, pentru
ca dreptul și puterea lui să le recunósca
toți. Asta o pretinde nu numai datorința
noastră întemeiată pe firea lucrurilor, ci și

Cetiți! — BEN HUR — Cetiți!

— Unul dintre cele mai sensaționale, instructive și moralisătore romane. —

F. 8°. 1047 pag. costă numai 2 cor. 90 fil.

A apărut în editura „Unirei”.

binele neamului omenesc. Căci, Venerabili Frați, pe cine nu trebuie să-l cuprindă jalea, când vede, că partea cea mai mare a omenilor, de și nu pe nedreptul se mândresc cu progresele celea mari ale culturii, se luptă între oaltă așa, cât mai că poate, să se grăească despre un război al tuturor asupra tuturor? Dorirea de pace adevărată că umple pepturile tuturor, și tot poftesc ferbinte sosirea ei; dar dacă nu vor, să știe nimica de Dumnezeu, atunci înzădarnică este dorirea de pace; că unde nu este Dumnezeu, acolo nu este dreptate, și unde nu este dreptate, acolo nu este nici sperare de pace. Că „vor fi faptele dreptății pace” (Isaie 32, 17). Bine scim, că mulți rătăcind pacea, adică liniștea și bunul rînd, se intrunesc în partide, cari le numesc partide de ordine; dară sperările și lucrările lor vor fi înzădarnice, de ore ce partidele de ordine, cari singure pot, să aducă pace, sînt partida lui Dumnezeu. Această are deci să se spriginască și să se înainteze în tot chipul.

Dar ori câtă silință ne-am da, Venerabili Frați, ca să ducem pe oameni în apol la Dumnezeu, acesta totuși nu va pute, să se întimplă nici odată, fără numai prin Isus Christos. Așa ne învață Apostolul: „Că alt temelie nimenia nu poate pune, afară de cel ce este pus, carele este Isus Christos” (I Cor. 3, 11). El singur este acela, „pe carele Tatăl l-a sfințit și l-a trimis în lume” (Io. 10, 36), „strălucirea măririi și chipul statului lui” (Evr. 1, 3), Dumnezeu adevărat și om, adevărat, fără de carele nu putem, să cunoșcem pe Dumnezeu așa, pe cum este de lipsă, că „pe Tatăl nime nu-l cunoșce, numai Fiul, și cui va vră Fiul, să descopere” (Mt. 11, 27). De aci urmază, că a întemeia toate întru Christos și a duce pe oameni în apol la ascultarea de Dumnezeu este acela-și lucru. Spre aceea avem deci, să îndreptăm totă grijea noastră, ca să ducem neamul omenesc în apol sub stăpânia lui Christos; atunci a bună samă se va întorče el însuși în apol la Dumnezeu. La Dumnezeu, zicem dară nu la dumnezeul visurilor materialistilor, carele este nesimțitoriu și nu se

grijesce de lucrările omenesci, ci la unul Dumnezeu adevărat, unul în fire, întreit în persoane, la Ziditorul lumii, carele toate le chivernisește întru înțelepciunea sa, la dătătorul de lege cel drept, carele pedepsește pe cel vinovați și răsplătesce virtutea.

Calea la Christos duce prin biserică. Are deci dreptate sfîntul Ioan Chrisostomul, când zice: „Sperarea ta este biserică, mântuirea ta biserică, scăparea ta biserică.” Spre acesta o a întemeiat Christos, l-a încredințat învățătura sa și poruncile sale și l-a dat multe mijloce de dar spre sfințirea oamenilor.

Sciti așa dară, Venerabili Frați, ce problemă ne este pusă Nouă și Vouă de o potrivă: Avem, să ducem în apol la biserică pe oamenii, cel ce s'au abătut de la Christos. Biserică îl va duce la Christos, și Christos la Dumnezeu. Eră dacă cu ajutorul lui Dumnezeu o vom servăși acesta, atunci vom vedé, cum binele va delătura rēul, și noi vom auzi „glas mare zicēnd în cer: Acum s'a făcut mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru, și puterea Christosului lui” (Apoc. 12, 10). Eră pentru ca să ajungem toate acestea așa, pe cum dorim, ne caută să ne sirgum din toate puterile spre aceea, ca să se stîrpească cu desevărire fărădelegea aceea blăstemată a timpului nostru, că omul s'a aședat pe sine în locul lui Dumnezeu. Dar atunci trebuie, ca sfintele legi ale Evangheliei să se așede erăși în vrednicia sa de mai înainte, adevărurile cele vestite de biserică să se lege erăși de inimă, mai ales cele despre sfințenia căsătoriei, despre creșterea și instrucția pruncilor, despre posederea și folosirea averilor pămîntesci, despre datorințele față cu puterea publică; în sfârșit are, să se restituască în înțelesul învățăturii creștinesci buna cumpănă dintre clasele singuraticale ale societății. Sîntem hotărîți, ca ascultând de voința lui Dumnezeu să ne silim spre toate acestea și să cercăm din toate puterile să le și ajungem. Datorința Văstră, Venerabili Frați, va fi, să Ne ajutați prin

sfințenie, acință și rîvnă, neavēnd alta înaintea ochilor. Iară numai ca întru tēti să se închipuască Christos (Gal. 4, 19).

(Va urma.)

Congres preotesco?

S'a sulevat de câți-va confrăți idea ținerii unui congres preotesco. Am cetit liniștit părerile frăților în acest obiect, și mărturisesc — nu m'au satisfăcut. A deștănit, ce-l drept — unul-altul bunșore propunerii, în ultima analiză inse și acesteși pierd valōrea, fiind calea greșită.

Așa dar congres preotesco? Bine, s'au întrebat inse frățiile lor ce sens are un atare congres? Au ținut cont de faptul, că tagina preotescă e mult mai pe sus, de cât ori care instituțiune umană? S'a luat în considerare, că statul preotesco e instituțiune, ce țintesc spre idealuri par excellence! Idealuri! Da. Întemeiatorul sfîntei noastre legi nu pentru ameliorarea lefel preotesci și-a părăsit strălucitul său tron ceresc, — Christos Domnul nu pentru ca să ne înbuibăm în bunătăți moleșitoare a răbdat cele mai amarnice neajunsuri, — nu, ci ca să ne îndrepte atențiunea sus cătră porțile veciniei, cari togmai prin cufundarea deplorabilă în cele materiale au fost înculate mil de ani dinaintea strămoșilor.

Nu e locul aici și acuma a desfășura chemarea preoției, căreia mult îl plac a se lauda cu epiteturi ca: *urmașii apostolilor, successorii ucenicilor lui Christos*, etc. — voesc numai a constata tristul adevăr, — că prea departe ne-am abătut de intențiunile Prototipului nostru Christos!

FEUILLETON.

ESCURSIUNE.

— Impresii. —

(Continuare.)

Pretini și necunoscuți ne-au așteptat la gara din *Hunedoara*. Orașul era adîncit în întunec și liniștea miezului de noapte numai șgomotul de la turnătorii de fier o turbura. Hōrne înalte, cari eshalaū fum și flăcără de colōrea catranului se ridicău din oraș cătră cer. Un elocot și un șuer, ca suflarea unui orcan, venea de cătră turnătorii.

La șgomotul acela am adormit. Vēcul al XX elocotește acolo. Mē gāndii iară la lumea romană cu vederile și aședămintele ei practice, la biserică mică cu altariul roman în naie și cu turnul din veacul al XIII, din *Densuș*.

Afară sfîrăia piatra de fier, ce să fierbea în căzanele uriașe, ca și când ar fi numai la ferēstră. Prin șgomotul acesta mi să narea, că străbăteau pānă la mine strigătele muncitorilor, dar numai ca țipete ușore șuprimate de șborul rotitor al cablurilor.

Diminōta am plecat la *castelul Hunia-deștilor*. Situat pe marginea unui riu să ridică superb de să pare, că se îndărjesce la priviriile scrptătore ale străinilor.

Preste un pod fidicat la o înălțime amēțitoare de asupra riuului am intrat în curtea strîmtă, întunecōsă a castelului.

Țiș abia strecurāndu-se pătrunde raza de sōre în sala primă, spațioasă, ce am intrat *sala cavalerilor*. Arcuri îndrāsnețe să stre-taie în plafond, prinse ca mănunchii în cununi de piatră. Ferestrele înguste țuguite luminēză sala numai pe jumătate. Tot e misterios, visător fantastic. Cavalerul veacului de mijloc e prezentat prin măreția planului acest arhitectonic Zidiri de o grosime uriașe, sale spațioșe — stilul gotic, ce cu ascușurile lui tind necontentit cătră nisce sfere mai luminoșe, ne presintă — cavalerul, cu ideile și preocupățiunile lui.

Planul castelului e adus din țara trubadurilor, din Provence, și de odată cu el au venit și cele trei oficii cavaleresci — credința în Dumnezeu, fidelitatea față de împărat și dragostea față de superbele dame ale veacului așu.

Cavalerul nu mai puté încāpea în salele înguste ce le presinta stilul roman. Ochii lui sînt pururea la deal ridicăți și când se rōgă, și când jură credință și când declară dragoste. Idealul lui e din lumi feerice, cătră acesta se ridică mîntea lui, inima lui împreună cu mirosul de parfum al îmbrăcămintelor sale.

Îi trebuie sale mari, țiș luminate. În jurul lui să jōce o lumină misterioasă fantastică. Coridōre înguste se pierd printre uriașele ziduri, picturi spālăcite și odăi micuțe, ca scobite în zid — cuiburi de vulturi — se perindă. Nici Victor Hugo în dramele sale n'ar fi putut escugeta mai multe!

Din societatea parfumată a vēcului acesta se înțelegē n'a putat lipsi nici — preotul. Odaia lui e mică — sala Capistrān — ascunsă între ziduri; o spărtură, ce de

abia se zăresce, răspunde în sala, unde să țineaū sfaturile. Preotul trebuia sa asculte, ce se petrece acolo. E preot și cavaler, cavaler și intrigant. Pretutindinea e și nicăiri. Cuvintul lui are greutate. Îl adōră toți și le e frică de el.

Am ajuns în „*Ne boisa*” (nu te teme), parter de miadăzi a castelului — locul de scăpare în timp de primejdie. Din virful unui turnuleț ne uitam la șanțurile adānci, ce în timp de război se umpleau cu apă, la prașul cu omenii lui mērunți, grabnicii preocupăți de necășurile vieții. Statul îl restaurēză în frumșea lui medievală, că ore când-va să fie castelul de vinat al regelui.

Am mers la *turnătorii de fier*. Grămeți nenumērate de fier topit staū aședate în stānjine. Aerul e plin de funingine, prin care lumina sōrelui ia o colōre plumburie. În fața noastră elocotea oțelii. O flăcără violetă să tāvălia pe de-asupra fierului, ce se topia, la care numai prin sticlă colorată ne puteam uita. Țēvi răspundeau cu gurile lor în căzan, gaz de cărbune și aer fierbinte se conducea în topitōre.

În sala din vecini rōte uriașe se învîrtiaū, făcēnd un șgomot asurđitor, iar ca scutinele lāngă monștri acestia de fier, lucrătorii se pāreaū atāt de mici, de neputincioși și totuși atāt de indiferenți. Ochii lor pare-că sînt fixați asupra unui punct vag din viitor, sînt nemiscați ca statuele și numai falcile și mănile negrite de fumul de cărbune se mișcă câte odată cu o mișcare nervoasă. Sînt tăcuți și gānditori, le e pare-că frică să nu le ghăcesci gāndul. Pare-că o fierbere mare se petrece în ei, că elocotul din căzanele de alături a căror

Nu auzim alta vecinic, de cât vaete desparate asupra „sărăciei noastre insuportabile“. Ei bine, fraților, d'apoi înainte de ce am pășit pe această carieră plină de spini și abnegațiune — nu ne-am dat sama, ce ne așteptă? Dór am visat despre un trai fără muncă, cu tignela, — traiu boeresc? În acest cas pagubă că nu ne-am depărtat de la ușa altarului, înainte de ce am fi intrat pe ea. — Ați antecesorii nostri n'au fost chiar și mai miseri de cât noi? Ce ar fi acum de noi, dacă și d'nșii forțele primite de la Dumnezeu într-o ocrotirea noastră le-ar fi prăpădit pe câmpul nebinăcuvintat al bocetelor rușinoase?

Zău-zeu trebuie să ne cuprindă o grijă durerasă. — ce va fi din omenime acuș acuș, dacă deja nu numai laicimea averșă de la spiritul lui Christos, ci și preoțimea se va înșira în horă dinaintea chipului cioplit al *vițelului de aur*, întonând cântecul fanatic, obscur: *panem et circenses!* Prea mult ne-am depărtat, fraților, de Dumnezeul sormanilor! Numai cei ce și-au pierdut nădejdea în o viață mai bună, unde lipsurile, neajunsurile acestei vieți, răbdate cu eroism vrednic de urmașii lui Christos, vor fi remunerat înmii, — zic, cei ce și-au pierdut credința în remuneratorul Christos — pot să se alarmeze după cele trecătoare. Departe fie de mine imbușela de a timbra pe frații inițiatori ai acestei idei de increduli, afirm înse că frățiele lor au precipitat chestiunea, nepreponderând urmările grave, ce ar avea realizarea unei astfel de idei. . . .

Statul preotesc trebuie să stee de asupra a orî ce materie. Pentru noi materia: lefă bună, viața comodă, nu pôte fi țintă. Unicul scop e salvarea sufletelor, spre ajungerea cârnia ni-e destul și pânea

sécă, pânea cea de toate zilele, iar acesta ni se va da, dacă o vom cere de la Tatăl cel ceresc.

Tot cel ce-și întorce privirea de la scop și și-o îndreptă spre mijlocul secundar — materie, nu e vrednic de acel Christos, carele Domn fiind al cerurilor și pământului de multe ori n'avea nici bucata de pâne, ci numai grâu freat din spice. Și El cu învățaceii dinpreună nu numai n'au murit de fôme, ci chiar ne-a învățat prin esemplul său a ne infrina și noi patima moștenită prin păcat, patima imbușării! Ni sa dat puțină parte din bunătățile acestei lumi? Cu atât mai bogat rod vom secera în eternitate. Ori să fim uitat de tot vorbele dulcelui Christos?: „Vino, serv bun și credincios, peste puțin ai fost credincios, peste multe te voi pune!“ Ore fiind noi bogați, ocupați cu cele materiale, am puté munci la mântuirea sufletelor? Cu greu cred. . . .

Congres preotesc? S-au cugetat ore frații inițiatori, că idea acesta tinde spre anarhie? D'apoi n'avem noi șefii, capi, nostri, cari să se îngrijescă de indigențele noastre parte și materiale? Au Spiritul sfânt nu pentru aceea a designat în fruntea fie carei diecese câte un Părinte-Epp, ca acela să fie părinte dulce fiilor săi, — păstor nutritor turmei sale. — cap luminat membrilor sale. — inimă învățată, ce bate numai și numai pentru binele întregului organism?

D'apoi membru fiind tu frate — cum cugeti să te fericesti fără conlucrarea, — conducerea capului? Ești intristat, recurge după medicină la Doctorul mângăierilor, la Christos, — prosterne-ți inse dosarul durerilor tale și la picioarele părintelui episcop, sint convins că nu vei fi lăpădat afară în cauza ta dréptă, nici colo, nici aici. Voesci

o reformă după socóta ta salutară? Intorce-te întâiu la Părintele luminilor pentru sfat, apoi cere îndrumările capului — numai așa vei fi purces pe cale dréptă. Ori-ce mișcare, ce nu e pornită de la cap și inimă, de la episcop, duce la distrugere, anarhie.

Nu-l vorbă fiesce-carele lipsitare dreptul său natural de-a cere ajutor. — căile insec acestei cereri nu toate sint juste, legale. Zicem, că voim o lefă mai bună, o poziție mai comodă? Avem pe Moise și profetii acolo, nișă Părintele episcopul, acolo ne sint sfetnicii săi, luminați îmbetrăniți în muncă oinstită, încărungiți toți în bogate esperințe — să ne întorcem cu încredere către acest Moise, uns al Domnului, — către acești profetii, aleșii Lui, — imposibil să nu fim ascultați în cașă dréptă. . . . Apoi acolo vè sint sinódele protopopesci! — O, ce fericite de voi, cari aveți de aceste! — Aici vè puteți sfătui linișcit asupra stării vóstre grave, aici puteți cu tignă redacta memoriul plânsurilor vóstre și susterne spre ascultare, eventual aprobare și esoperare Veneratelor guverne diecesane.

Vè asecurez, că de vor fi toate sinódele protopopesci una întru reclamarea ameliorării soluțiunei preotesci — veți ave isbândă mai sigură, de cât adunându-vè în nu sciú eú ce fel de „congres-nonsens“ ați declama fie și cât de frumos cântecul deja pomenit: *panem et circenses*. Lăsați idea aceea, căci prea are mirosul grevel, ori miros de adunări jidano-socialistice. Nu confundați această idee cu strălucitul congres regnicolar catolic, ce în curénd își va ține sesiunile, o, între acesta și într'un congres preotesc contemplat atât de greșit, e cer și pământ deschilinire. Cred că toți imi veți concede. Alt colorit, alt scop are menționatul Congres regnicolar, alt scop și-a prefipt idea născută mórtă a congresului vostru. Contemplați fraților un *congres de fapt* și nu o adunare de grevă, — atunci, o, atunci, toți ne vom aduna întru promovarea măririi sfintei noastre biserici, și a binelui obștesc. Ore inteligența noastră preotescă și laicescă n'ar puté să se aredice nici adî la înălțimea, unde stau de zeci de ani popórele culte din occident? Iată un obiect de discuție fraților, demn de al Imbrătoșă.

De alt-cum pacea și dragostea lui Christos să fie cu noi cu toți.

G. Hubio,
preot gr.-cat.

Corespondințe.

SINÓDELE PROTOPOPESCI.

— Districtul Mediaș. —

— Octobre 6.

În 24 Septembrie 1903 s'a ținut în Mediaș sinodul de toamnă a preoților gr. cat. din districtul protopopesc a Mediașului.

De astă dată nu intenționez a raporta în deosebi despre toate afacerile bisericesci, și scolastice, cari cădënd în cadrul acestui sinod, au fost pertractate și rezolvate cu mare zel și iubire de lucru, ci mă restring a aminti numai, cum-că punctul culminant a pertractărilor acestui sinod a fost chestiunea ameliorării sorții critice a preoților.

Cu cel mai viu interes și curaj s'a și pertractat acum în mod officios această

păreți groși sunt roși și cercurile cele mari și puternice resistă din resputeri, ca să nu pleasă cazanul să inunde tot cu lava lui clocoțitoare.

La amiezii am plecat împreună cu o alésă societate din Huniadora la Ghelar. Vîntul de toamnă sufla încet în pădurile îngălbinite și de-a còsta preste virfuri de arbori jucau colorii roșii-galbine în raza de sóre. Sub noi departe tremura riul de munte cu apa lui limpede ca lacrima. De asupra noastră *tren de corfe plutitoare* aducea cărbunul la fabrica de fier. Drumul e tăiat în còstele delurilor, cotește și merge a suis trecënd prin tunele și preste poduri înalte până aproape de Ghelar.

Am urcat dealul. Tunele gata și în gătire răspund în baia de fier, prin care tren electric trage șirul de vapóre încărcate cu piatră la linia principală. Funiculare coboreau alte vagoane din înălțimea dealului la vale. Lumina și puterea electrică e centrul tuturor lucrărilor aci și invențiunile cele mai nouă mecanice mână tot. Grupuri de ómeni lucră pretutindinea, tăcuți, resignați cu gâudul și speranța firmă, că va veni timpul, căud baia va fi a acelora, cari o lucră.

Sera am ajuns veseli acasă, unde ne aștepta cina. Tótă inteligența română în frunte cu primarul Dănilă a luat parte la masa comună. Bucuria a fost generală și suvenirile, ce le-am dus cu noi vor fi neperitóre.

În *Alba-Iulia*, am cercetat cetatea cu întăriturile-i puternice. De asupra porțel principale două ferestri, scobite în piatră ne-au prins atențiunea. Închisórea lui

Horea și Cloșca morți pentru drepturile poporului român. Din sângele lor au răsărit la 48 eroi „cum răsare frunza în codru spre vînt de primăvară“.

În muzeul archeologic învățatul profesor Cerni, a binevoit a ne da deslușiri asupra multelor monumente vechi aflate pe pământul Daciei.

Sera ne-am întors, de unde am pornit veseli, că a succes atât de splendid excursiunea acesta și încântat de buna primire, ce o am avut pretotindinea.

Ne-am convins că fostii elevi ai Blășului țin cu tărie la acestea instituțiuni, cari atâta bărbați luminați au dat poporului și cari pretutindinea sunt la culmea chie-mării lor. De altă parte ne-a imbucurat mult faptul cum și poporul de rînd, aușind vorbă românescă și înțelegënd că o școlă de-a noastră cercetază locuri, pe unde până acum numai elevii școlilor străine și societăți de asemenea străine au umblat, își descoperia capul și ne privea cu dragoste.

De dorit ar fi, ca școlile românesci se facă excursiuni de felii acesta, cât mai dese prin toate locurile, cari vorbesc de trecutul nostru și de starea culturală a țării noastre.

op.

cestiune de preoții acestui tract întruniți la acest sinod în număr complet. La acesta mult a contribuit însemprejurarea, că Prea Onoratul Domn protopop, încă la începutul pertractării a prezentat membrilor sinodali apelul celor 10 protopopi archidieceșani, îndreptat în această cauză, către toate districtele protopopescei din Archidieceșă și diecesa de Gherla. De sine se înțelege dar că acest strălucit și bine venit apel a fost salutat din partea preoților cu cea mai mare însuflețire, și pertractându-se cu toată seriozitatea și în mod demn de autorii lui — a fost acceptat cu mare mulțămire și recunoștință.

În strînsă legătură cu acest apel s'a hotărît într'un enget, cumcă — după ce propunerile ivite și referitoare la ameliorarea sortii preoților tare cu greu și foarte târziu ar conduce la scop — sinodul prin o petițiune subscrisă de toți membrii sinodali, să rîce îndată pe Escelenția Sa Mitropolitul și Prea Veneratul Consistoriul mitropolitan ca să binevoiescă a convoca de urgență sinod archidieceșan, unde prin două memorande înaintate prin două deputațiuni esmise din stinul sinodului archidieceșan — Maiestății Sale regelui nostru apostolic Francisc Iosif I. și dietei regnicolare — să se esopereze salarisarea preoților de la stat.

Amintesc acum și aceea, că preoții acestui tract, din stinul cărora — după cum sint informat — s'a început această mișcare, au aflat o mare mîngăiere în apelul celor 10 protopopi archidieceșani, vedînd cum-că mișcarea lor justă de mai înainte îmbrătoșată fiind acum și de mai competenți factori, a luat un așa îmbucurător avînt.

Și într'u adevăr, omului îi cade bine și simte ôre-care ușurare atunci, când vede că plîngerile lui motivate și referitoare la binele obștesc sint cel puțin aprobate și în cât e cu putință sprijinite și de cel mai puternic ca el.

Pentru aceea preoții cu ocaziunea de față și-au esprimit la protocol mulțumita lor celor 10 protopopi, dar în specie Prea Onoratului Domn Protopop, Ioan Moldovan, iubitudii și neobositului lor șef, care mult a stărunit ca mișcarea preoților să progreseze.

Așa cred cumcă după toate acestea și preoții celor alalte tracte vor începe macar acum a să mișca și ei, nu vor mai aștepta ca să le vină porumbul fript în gură.

Nu-i glumă! Năcasul e general, cesțiunea privesc pe toți. Deci nu numai cel de la marginile archidieceșei, ci cu toți să-și ridice glasul, și glasul tuturor va fi ascultat, și doră, ori într'o formă ori în alta, se va face lumină.

Iar cum că mișcarea preoțimeii a luat un avînt așa îmbucurător, onôre se cuvine celor 22 preoți, cari au pornit mișcarea asta, și mai mare onôre celor 10 protopopi archidieceșani cari prin apelul lor au dat mișcării putere de viață.

Să dea Dumnezeu ca glasul preoților săi să fie ascultat de cel competenți, și sinodul archidieceșan de mult așteptat să ducă cesțiunea la bun sfârșit.

Vale!

DIN SELAGIŪ.

(Fine.)

6 Sept. *Supurul-de-jos.*

Biserica de aici este o mărêtă clădire, care acuma așa zicînd a fost renăscută. Special pictura aplicată acestei biserici este o adevărată artă. Toate lucrările și îmbunătățirile făcute la această biserică au costat vre-o 10,000 cor. — merite netăgăduite a agiului și activului paroch-protopop local, M. O. Ludovic Rezey.

Sfințirea favorizată de un timp prielnic a fost cercetată de vre-o 4—5000 credincioși din comunele învecinate.

Actul l'a îndeplinit cu mare asistentă Ilustritatea Sa Dr. Augustin Lauran, prelat papal, canonic la Oradea. (parochia aparține diecesei de Oradea).

Mult a ridicat splendoria sîrbărei cununia săvîrșită în acea-și zi prin Ilustr. Sa Lauran a drăgălașei domnișore Aurelia Rezey, fîca paroch-protop. local cu dl Inliu Tatar, cleric abs. de Blaș.

Banchetul și petrecerile au succes foarte bine.

20 Sept. — *Dorolț (Sătmar).*

Abia 3 km. depărtare de la granița Sălagiului, se află frumoasa comună Dorolț cu o biserică românească grandioasă. Această biserică, asemenea celei din Supurul-de-jos — a fost temelnic renovată. Lucrarea ce-ți înlănțuesc și aci privirea este negreșit pictură bună, viuă, expresivă și de samă.

Întregă restaurarea a costat vre-o 9000 corone.

Landă merită aci paroch-protopopul M. O. Ambrosiū Pop, apoi c.-învătătorul A. A. Németh, fruntașii Mihaiū Bob și Mihaiū Zima, dimpreună cu curatorii bisericesci și deșteptul popor, cari toți împreună au lucrat pe întrecute la reîntinerea acestei frumoase și impunătoare biserici.

Nu mai puțin merită laudă bravul popor din Dorolț și conducătorii săi pentru faptul, că înainte cu 5—6 ani a ridicat din propriile sale forțe o mărêtă școlă costînd 7000 corone.

Actul sfințirei l'a îndeplinit preot-protopopul Ambrosiū Pop dimpreună cu M. O. Vasiliū Leșan, paroch-prot. în Sân-Miclăuș, Inliū Pop, preot în Mețent, Avram Cordiș, preot în Derșida și Grigoriū Pop adm.-par. în Unimăt, ca delegat al Esc. Sale Episcopului de Gherla; predica ocașională în limba română o a rostit O. Inliū Pop, iar în limba maghiară plebanul rom.-cat. din loc Krisztik.

Ce rost a avut predica ungerescă în biserică românească din Dorolț, al cărei credincioși unul ca toți și toți ca unul vorbesc în familie și în viața privată esclusiv românesc?

De ce a fost bună această predică, dacă și marea mulțime adunată din satele vecine și depărtate era compusă din români cu limbă românească?

Se respundă cel chemați!

21 Sept. — *Hurez-Ortelec.*

În această zi s'a binecuvîntat de-o parte noua biserică din Hurez, și de alta biserică renovată, dimpreună cu pompôsa și imposanta școlă nouă din Ortelec.

În Hurez un preot tînăr să pune pe lucru și în 4—5 ani isbutesc a face un lucru pe cât de mare, pe atît de rar în raport cu starea materială și numărul poporului. Acest preot este On. Teodor Vajda.

La Ortelec lucră încet, dar sigur bîtrînul paroch-protopop M. O. Teodor Pop, renovînd bine-binișor biserică și clădind un edificiu școlar colosal, care nu mai lasă nimic de dorit.

În ambele locuri Cler, inteligință și popor mult, au făcut decorul sîrbărilor.

Actul sfințirei la Hurez l'a condus Revss. vicar Alimpiū Barboloviciū, iar la Ortelec M. O. Teodor Pop, paroch-protopop local.

* * *

Acestea frumoase și înălțătoare sîrbări vorbesc de sine, dînd dovadă, că Sălagiul merge bine înainte. Laudă și onôre Clerului, inteliginții și poporului din Sălagiū! Deie Dumnezeu ca asemenea lucruri să se facă și pe airea!

„Dar un lucru trebuesc.“

Începînd de la și cu biserică vicarială din Șimleū, continuînd cu prea frumoasă biserică din Santău, apoi cu mîndrele biserici din Sărănad și Tășnad, din Cehal, Cănaș și gătînd cu frumoșica biserică din Cig și cea din Achiș — toate clădiri nouă, ar fi de dorit și foarte de dorit, ca să se adjusteze cu iconostase, acest simbol distinctiv al nostru și această galerie de intuițiune sacră față de care ochiul laic este stăpînit de un trebuit și sacru misticism.

Să sperăm că se vor face.

Încă „un lucru trebuesc.“ Au început a se introduce în unele părți, ba deja sint și introduse în bisericile noastre și în fața bisericilor icônele și restignirile (trupul Dnui) sculptate sau cioplite, ori turnate din fer și aurite.

Grîul de tîmnă este bun, grîul de primăvară asemenea este bun, — dar fie-care în clima și la locul său.

Nu combatem icônele bisericeii apusene; dar nici să lăpădam pe ale noastre.

Să sperăm o îndreptare și pe acest teren.

Confratele.

Revistă politică.

Afaceri interne. Încă până acuma stăm tot sub domnia crizei. În timpul din urmă Maiestatea Sa a primit pe contele Tisza, Perczel și Lukács. Cei doi dintăiu au refusat propunerea de a alcătui guvernul și se crede, că amîndoi au recomandat pe Lukács, ca pe omul situațiunii, care se speră, că va pute îmblîndi opoziția. Se asigură înse de altă parte, că Lukács nu va primi însărcinarea, de cât dacă i-se va lăsa concursul contelui Apponyi. Maiestatea Sa încă s'a săturat de consfăturile acestea fără sfîrșit, s'ar părea, că criza această îndelungată, va avea ca urmare desfacerea partidei liberale, care nu

mai e în poziție de a mai cârmui țara și mereu e sguduită de freeări interne. Se crede, că partida poporală nu preste multă vreme, va ajunge în primul plan.

Spicuri literare.

Elada în primejdie.

Cetim în „Cuvîntul adevărului“ următoarele: „Facultatea teologică din Atena a făcut mijlocire către Ministerul afacerilor bisericești din Elada, spre a lua măsuri ca pe viitor candidații de episcopii să fie aleși din cei cari capătă diploma de terminare a facultății de teologie. aceiași diplomă se cere și de la ierokiricii eparhiali. În același timp facultatea cere de la minister să întorcă luarea aminte asupra școlilor romano-catolice și protestante, ce există în diferite locuri ale Elladei.

„Influența școlilor romano-catolice asupra răsăritului ortodox s'a mărit mai ales după alungarea congregațiilor monachale din Franca. Stabilindu-se în Grecia s'au continuat aci activitatea lor intreruptă în Franca ad majorem papae gloriam și în detrimentul ortodoxiei. Aceste școle s'au organizat ast fel, că, au început să fie preferite pentru grecii înainte școlilor naționale ortodoxe.

„Pericolul din partea școlilor catolice a devenit foarte simțitor și s'a întors asupra o serioasă atenție. Sf. Sinod al bisericii Elladei a crezut necesar spre a da către poporul grec o encicloică pastorală, în care arătând tendința ce există în societatea grecească de acum de a se abate de la vechile tradițiuni și a înclina spre novismele apusene, recunoșce, că cauza acestui trist fenomen este convingerea înrădăcinată în inteligența grecească, cum că e posibil fără pericol pentru credință și naționalitate ași educa copiii în școle eterodoxe. Epistola sfătuesce în mod părințesc pe creștinii a nu se amăgi de cultura și educația eterodoxă, mai ales în acele școli, cari chiar și în patria lor au fost recunoscute ca periculoase și deci supuse alungării: Tinerimea grecească nu o pot învăța paterii rom.-catolice, cari nu înțeleg istoria Greciei, tradițiunile, obiceiurile și moravurile țării și cari se rapoartă dușmănescă către credința grecească“.

Nr. 18. 1903.

Convocare.

Membri și alți binevoitorii ai Reuniunii femeilor române gr.-cat. din Blaș, sînt invitați la adunarea generală XXVI care se va ține Duminică în 25 Octombrie 1903 orele 10 a. m. în localul „Casinei române“.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raport despre rațiunile fundațiilor Ana Vlăsa n. Poruțiu, și Leontina F. Negruti.
4. Proiectul de buget al anului 1904.
5. Proiectul de statute al fundației Maria Hossu n. Szebeni.

6. Alegerea comisiunilor: a) pentru censurarea raportului de sub p. 2, b) pentru supracensurarea rațiunilor fundației Ana Vlăsa n. Poruțiu și Leontina F. Negruti, c) pentru înscrierea membrilor și încasarea taxelor.

7. Rapoartele comisiunilor.
8. Eventuale propuneri.
9. Intregirea comitetului.
10. Închiderea adunării.

Blaș din ședința comitetului ținută în 18 Septembrie 1903.

E Nestor
presidentă.

Dr. A. Cheșianu
secretar.

Afându-ne la sfîrșitul anului, și partea cea mai mare a abonenților noștri fiind în restanță cu abonamentul, venim a-i roga cu tot respectul, să binevoiască a-ne trimite prețul abonamentului, cât mai grabnic, căci nu mai putem aștepta, avînd și foia lipsele și detoriile sale pe cari trebuie să și-le plătescă.

Administrațiunea.

Noutăți.

Din Archidieceasă. Până la sfîrșitul lunii Octombrie n. e deschis concurs pentru ocuparea parohiei Frata din distr. Coșocna. Emolumentele sînt: Casă parohială de lemn, edificată acum, superedificătele economice, 45° arător, rit pășunat, stolele îndatinăte. Intreg venitul congrual e socotit în 663 58 cor. — Tot până la acel termen sînt de ocupat stațiunile învățătoresci din Măgăret (510 fix) districtul Medias și Gârbovița (300 fix) districtul Aind.

Sinódele protopopesci. La 1 Oct. s'a ținut în Odorheiu sinodul protopopesc al tractului de același nume. Intre alte obiecte s'a discutat și chestia congruel și s'a adresat o rugare către Preaveneratul Consistor Archiepiscopesc, ca acela să binevoiască a convoca Sinod archidieceșan, în care să se aducă hotărîri pentru esopararea de la stat a regulării venitelor preotesce din cassa statului cum se face cu preoții celorlalte confesiuni.

Congresul bisericesc gr.-ort. s'a deschis la 14 crt. în Sibiu. Ședințele sînt conduse de Mitropolitul Meșianu. Se ventilază că între altele se va hotărî și inactivarea consistoriului și episcopiei din Timișoara.

Conferență episcopescă. Pe 23 crt. a convocat primatule conferența episcopilor catolici în cauza congruel. Probabil, că toți episcopii noștri vor lua parte la această.

Numiri. Adm. parohiali: *Moise Brumboi*, Tohanul vechiu și *Ioan Fulicea*, din Șinca vechie Vic. Făgăraș au fost numiți parohi. *Valeriu Bugner*, adm. par. în Șeica mică a fost transferat în aceeași calitate la Tritul de sus. distr. Turda iar la Șeica mică. distr. Medias a fost designat teol. abs. *Virgiliu Stanciu*, din Straja.

Constituire. Societatea „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blaș. și-a ales pe anul 1903—1904. următorul comitet: Preșident: Octavian Popa, teolog IV. Vicepreședinte: Petru Suciș, t. III. Secretar: Ioan Boldor, t. IV. Archivar: Aurel Vodă, t. III. Cassar: Iosif Bogdan, t. III. Controlor: Silviu Poșar, t. II. Bibliotecar: Ioan Cârnațiu, t. a. II. Vice-bibliotecar: Aurel Esca, t. II. Notar: Romul Stoica, t. I. În comisia literară au fost aleși: Cornel Andrea, și Nic. Platon, t. IV. Nic. Marcu, și V. Deciu, t. III. Ioan Mărginean,

și A. Marcu, t. II. Adrian Oșoide, și Sep. Popa, t. I. — Societatea bisericească-literară „Alexi-Șinkai“, a teologilor din Gherla, s'a constituit pe anul scol. 1903/4 în chipul următor în ședința ținută în 1 Oct. 1903 st. n. sub presiul Magnificului Dl Ioan Georgiu canonic și rector seminarial prezenți fiind Magnificul Dn Dr. Octavian Domide canonic și spiritual, Clarissimul Dn Dr. Victor Bojor profesor și conducător al societății: s'a ales de președinte: Teofil Bocoș cl. IV. vice-președinte: Alexandru Szilágyi cl. IV. secretar: Ioan Perényi cl. an. III. cassar: Alimpiu Bacoțiu cl. III. controlor: Artur Anderco cl. IV. bibliotecar: Iuliu Man cl. III. notar: Vasiliu Hosszu cl. II. Archivar: Vasiliu Birle cl. II. — Societatea de lectură a elevilor de la inst. ped. teol. din Arad s'a constituit în ședința de 29/16 Sept. a. c. sub presiul Prea Cuv. Sale Dlul Director sem. Rom. Ciorogar în modul următor: Președinte: Iosif Tărău cl. c. III. Secretar: Adam Valu cl. c. II. notar: Petru Binbiciu prep. c. IV. cassar: George Bragia cl. c. I. bibliotecar: Aug. Gbilezan cl. c. II. vice-bibliotecar: Ales. Tomșa prep. c. III. controlor: George Iancu prep. c. IV. com. lit. Aurel Papp cl. c. III. Petru Popa cl. c. II. Petru Marseu cl. c. I. Ioan Vereș prep. c. IV. Aurel Borlea prep. c. III. Com. music. Aurel Raica cl. c. III. Justin Montia cl. c. II. Romul Popa cl. c. I. Dim. Limea pr. c. IV. Nicolau Biru prep. c. III. com. rev. Silviu Filip cl. c. II. Vasiliu Bulzan cl. c. I, și Nicolau Drincu prep. cursul III.

Petreceri. Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la concertul împrennat cu joc, ce se va aranja Sâmbătă, la 17 Octombrie n. 1903 în „Unicum“ cu binevoitorul concurs al domnișoarelor Olivia Bardosy și Anița Onițiu. Corurile se dirigează de dl Condid Pop. învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian“. O parte a eventualului venit curat este destiuată fondului pentru „Masa învățăcelilor meseriașilor români“.

Dare de samă și mulțămîntă publică. La petrecerea de vară aranjată în favorul bisericii gr. cat. din Sânpetru de câmpia cu ocaziunea adunării cercuale a despărțimintului XV (Mociu) al „Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român în 28 August st. n. a. c. — a încurs ca ofert în ziua petrecerei de la: Ilustritatea Sa Petru Pop canonic preposit și prelat papal în Lugos 20 cor. și Ana Șuteș Sânpetru 3 cor; iar sara la cassă au binevoit a suprasolvi următorii: Dionisiu Simon propr. în Sângeorgiu 12 cor., Nicolau Vulc arendator în Pogăceana 7 cor., Dr. George Simon adv. Mociu. Dr. George Moldovan med. Arpașul inf., Ioan Dan med. Mociu, Ioan Bozac preot Sâmbotelec, Laurean. Voda preot Ormeniș, Ioan Bucur preot Sângeorgiu, Vasiliu Király propr. Tușin, și Basiliu Mateiș inv. Dêmb câte 3 cor. Nicolau Porav preot Moiga, Vasiliu Șuteș preot Tușin, Petru Șeulean preot Miheș, Ibász Lipot notar Sânpetru, Varro Miklos of. post. Sânpetru, Crisofor Turcea notar Șopter și Alexandru Turcea arendator Sânpetru câte 2 cor. Simon Ciuca preot Mociu. Simion Pop preot Naoiu. Emil Pop preot Cistelec, Ioan Șuteș preot Tothaza, Ioan Rus inv. Veleher, Alexandru Șimon inv. Sângeorgiu și Georgiu Avram comerciant Frata câte 1 cor. Acestor stimați domni și domne, cari neau onorat cu prezența și ne-au sprijinit cu fapta, le aducem și pe această cale celea mai căldurose mulțămite. Sâmpetru de câmpia la 9 Septembrie 1903. Dr. Aurel Justian președinte. Ioan Maxim cassar.

Necrolog. † Petru Dobosi, betr. paroch gr.-cat. în Megieșin-Aurit, a murit în 6 Octomvrie a. c. în etate de 70, iar a a preoției 46 de ani.

† Ioan Pop, preot deficiente în Boș a murit la 6 August n. a. c. în anul 63 al etății și 40 al preoției.

Odihnescă în pace!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre social-democrație.

Disertație citită la serata literară-musicală, aranjată de Soc. „Inocențiu M. Clain” în 31 Mai 1903.

(Continuare și fine.)

Social-democrația îi trimite pe bătrâni și pe bolnavi în ospitii. Cine îi va îngriji? Străinii? Dar străinii aștia au plată fixă și timp fixat, așa dar ce-l va îndemna să îngrijescă bine? E știut că în nefericiri și morburii o vorbă bună, alipirea unei inimii iubitoare, ne mângâie și ne face fericiți. Bătrânii și bolnavii în societatea socializată vor fi lipsiți de această mângâiere, nu vor fi părtași la această fericire.

Copiii vor fi crescuți în ospitii, egal îngrijiți și egal provăduți. Dar cine va putea suplini grija și iubirea mamei, cine va ști să mulțămescă pe fie care copil, dacă mama e departe? Fie care copil are diverse lipse și diverse aplicări, de care trebuie să țină cont îngrijitorii, dar îngrijitorii sînt străini. . . . Ce ar zice o mamă, când și-ar afla copilul palid, tușind și scuipând sânge? Și el nu l-ar fi lertat să ajute pe odorul său, căci toți copiii trebuie să aibă o egală îngrijire. Unde-i deci fericirea părinților? Unde-i fericirea copiilor?

Dar chiar să punem cazul, că îngrijitorii și îngrijitorii copiilor și-ar da totă silința, ore ar putea ei suplini iubirea părintescă? Foarte frumos ni-o spune poporul nostru această în versurile:

De-al călca din pițetră-n pițetră,
Din străin n'ar face tată,
De-al umbra din urmă-n urmă,
Din străin n'ar face mamă.

Iată deci cât de absurdă și de nedreptă e și această dorință a social-democrațiilor. Iată modul, în care ei vrea să aducă pacea și fericirea!

Nu vom mai continua cu acestea, pentru că din ceea ce se vede, că nu egalitate, frățietate și libertate, nu pacea și fericirea, ci cea mai mare nedreptate, cea mai grăznică nefericire ar fi urmarea reformării societății prin social-democrație.

Societatea de azi, ori câte neajunsuri și neplăceri ar avea ea, e superioară și e mai plăcută și mai fericită, de cât cea, pe care ni-o propun social-democrații. „Infricoșata monotonie a vieții, robia fizică și intelectuală, lipsa absolută a ori cărei nădejdi de îmbunătățire personală, neputința ori cărei inițiative proprii, stingerea focarului domestic, piedecile puse relațiilor și bucuriilor familiei, conștiința nulității individuale în acest mare tot, care învelne persoana umană cu neînduratele lui reglemente, o totalitate strînsă de condiții disgustătoare și supărătoare, asta e ce ne pune în prospect social-democrația.

Iată unde duce social-democrația, — că și social-democrația prinde rădăcini între poporul nostru, și să găsească chiar și inteligenți de ai noștri, cari alergă în tabăra socialistă, fără să știe clar ce vrea social-democrația, fără să prevadă nefericirile, ce le pregătesc social-democrații. „Voința Poporului” e plină de frase agitatoare. — agită contra capitaliștilor și a proprieta-

rilor, agită contra dărilor și miliției și contra bisericilor. Spune, că numai prin social-democrație să poată mântui poporul nostru. — că dările nu trebuie plătite, că toți trebuie să lucre pe o formă și să se bucure pe o formă, și nu se știe să spună, că Isus Christos a învățat, ce „Voința Pop.” învăță, că Isus Christos a fost cel dintâiu social-democrat. Nu pot să arăt tot ce scrie foia socialistă, căci după ceea ce zise e „superfluu”, a arăta bazaconii lor. Mă voi mărgini la puțin. „Noi știm foarte bine, scrie „Voința Poporului” Nr. 2. (I/II) 1903. că numai prin muncă ne putem câștiga ceea ce lipsă, și de aceea vrem, ca fie care om sănătos să lucre; vom să plară trândavii, cari strigă din gura mare, că ei sînt domni și n'au lipsă să lucre. Să nu fie oameni, cari cu fruntea ridicată să gîndescă, că Dumnezeu numai de aceea l-o făcut, ca să cheltuiască bani, căci munca e pentru *pauri*. Să nu trăiescă fără gînduri cel ce nu lucre. Dorim, ca fie care om să lucre, ca prin muncă să-și potă câștiga ceea ce lipsă. Vom ca în țara noastră să nu fie oameni, cari mor de foame, toți să trăim ca oamenii. Acestea le doresc, pentru acestea lucră social-democrații. . . . Numai social-democrația e chemată să mîntuiască lumea muncitoare.”

În Nr. 3. din 15 Febr. 1903. scrie: „Foia „Voința Poporului” publică o singură dreptate pe pămînt. Cunosel dreptate mai mare ca *egalitatea*? Nu s'a născut fie care om egal? Văduț-a cine-va, că pe fața unui copil, când s'a născut, a fost scris: *asta va fi vlădică, asta grof, asta proprietar cu 10.000 de jugere sau ministru? Așa-i, că nu-i drept? Și totuși nu-i egalitate pe pămînt. Pentru ce? Pentru că cărmuirea e rea, pentru că egoiștii cei bogăți și puternici vrea să fie ast fel. Partida social-democrată reorganizată vrea egalitate. Noi zicem: un om ca și celalalt, fie care să lucre și să nu fie nici domn, nici slugă, fie care să fie servitorul său propriu.”*

Nu mă mir, dacă poporul să lasă sedus de ast fel de frase sunătoare, dar mă mir, că oamenii, cari să pretind inteligenți, nu vîd absurditățile, ce ies din așa teorie, ci să lasă duși de nas de un Salușinski.

Cu de acestea, și cu alte de acest fel, despre cari susține, că sînt învățăturile celui dintâiu social-democrat, ale lui Isus Christos, imbată social-democrații poporul nostru, îl fac să nu mai muncescă, ci îl fac să murmure contra altora, îl fac să se răscole și apoi îl duc acolo, unde aș dîns poporul din Șepreuș, în baionetele și în țevile puștilor jendarmeresci.

Cum că măcelul de la Șepreuș e de a se mulțami agitațiilor socialiste, să poată vedea și din prim articolul Nrului 9. al „Voinței Poporului”, numai că „Voința Pop.” pune totă vina pe Domnul cel mare, cari nu a ținut cont de dorințele poporului social-democrat.

N'avem lipsă de social-democrație. Încetarea miseriilor e delegată de mult de Evanghelie! Ea ne spune: Dă celui sărac și neputincios din prisosința ta! Dă lucrătorului plata sa! Punerea în praxă a

Evangeliei s'o urgiteze acel „luminător și binevoitor al poporului”, și atunci va fi pace și îndestulare pe pămînt, și lasă la o parte închipuirile unor creeri bolnăvi, în vece nerealisabile. Căci neegalitatea socială, pe carea Dumnezeu a statorit-o prin întemeierea societății, omul nu va putea desface.

Oct. Popa
teolog.

Alexandru Papiu Ilarian.

(27 Sept. 1828—23 Oct. 1877.)

(Continuare.)

Dar pe vremea aceea, când Bojinca ajunge ministrul justiției, Papiu petrecea în scrutări istorice la Berlin, unde se afla încă și prin luna lui Iuliu al acelui an, cum ne mărturisesc o notiță proprie din volumul I. al manuscriselor sale de la Academia Română din București, unde la niște extracte, spune expres, că le-a pregătit în biblioteca din Berlin în luna lui Iuliu 1860.¹⁾

Însă reîntors în vara acelui an la Iași, el este numit de cătră Caza-Vodă Iurisconsult al ministerului justiției din Moldova, și rămîne în funcțiunea această până la unirea definitivă a Principatelor, când în 26 Iunie 1862, la propunerea ministrului de justiție, Domnitorul ordonază trecerea lui în funcțiunea de procuror la Curtea de Cassațiune, în locul lui George Crețean, ajuns ministru la departamentul cultelor și al instrucțiunii publice.²⁾

Postul încredințat lui Papiu, fără îndoielă trebuie considerat ca o treptă sus pusă în legislațiunea Moldovei. Deja la înființare, i-se creiază o înaltă chemare, avînd Iurisconsultul să supravegheze și controleze păzirea celor orînduite de Domn prin pravila lui; de-a asista la toate pricinile aduse înaintea divanului; de a da răspunsuri în scris la întrebările ce i-le-ar face autoritățile în privința înțelesului sau tălcuirii legilor; de-a arăta lipsurile ori îmbunătățirile, ce trebuiau făcute în leginirile existente.³⁾

Iurisconsultul era pus, cum se vede, exclusiv în serviciul statului, și ca atare el nu avea voie să deie persoanelor private nici un fel de consultație invidică. După cum zice dl A. D. Xenopol, el era „un soi de consiliu de stat concentrat într-o singură persoană.”⁴⁾

În cât pentru poziția socială a Iurisconsultului, deja pe vremea înființării acestui post, — aducem la acest loc, numai cele spuse de dl A. D. Xenopol despre cel dintâiu Iurisconsult al Moldovei, Constantin Scheletii. Iată ce aflăm referitor la Scheletii în Istoria sa: „El avea lefa însemnată de 400 de lei pe lună, fără nici o scădere, era numit pe viață, primise odată cu dragătoria și rangul de boierie de căminar,

¹⁾ Mas. Acad. Rom. Nr. 947.

²⁾ Vezi Monitorul oficial din 2 Iuliu 1862. Nr. 143.

³⁾ A. D. Xenopol, Ist. Rom. Ed. Șaraga, vol. X. pag. 19.

⁴⁾ Ibidem, pag. 19.

avea 21 de scutelnici și dreptul de a purta barbă, pentru-ca venerabilitatea dregătoriei sale să fie rostită și prin exteriorul său.¹⁾

Credem, că din toate acestea reieșă destul de invederat de o parte importanța, ce o avea Iurisconsultul în legislația țării, iar de altă parte trecerea de frunte de care se bucura el în viața socială.

Așa era la început, pe vremea lui Schelet, iar mai târziu cu o jumătate de veac, pe vremea lui Papiu, Iurisconsultul Moldovei rămăsese încă tot un funcționar de stat de greu calibru în legislație și cu aleasă poziție în societate.

Trecând acum la Papiu, în baza comunicărilor d-lui George Missail, un vrednic funcționar de stat al acelor vremi, chiar în ministerul de justiție al Moldovei, spunem că el, în calitatea sa de Iurisconsult, avea să studieze toate sentințele pronunțate de către înalta Curte domnească din Moldova și trebuia să-și facă observațiunile sale prin un raport către ministrul justiției, luminându-l, dacă hotărîrea dată este bună și basată pe legi, sau nu.

Acastă opinie ministrul justiției o supunea Domnului țării, de o dată cu sentința, pentru ca Domnitorul, să-și facă convingerea, dacă Curtea a judecat drept, sau nu, și numai după cetirea opiniei Iurisconsultului, Domnitorul confirma sau infirma sentința Curții.

Concluziunile lui Papiu, cari le lua ca Iurisconsult, cum mărturisesc dl George Missail, care a petrecut în preajma lui, toate erau adevărate capodopere²⁾. Lucru firesc, de ore ce Papiu era versat în legiurile țării, apoi cunoscuse bine și legislațiunea străină, germană, italiană și magiară.

Est mod, Papiu putea aduce concluziuni mult apreciate și de ministru și de Domnitor, cari nici când nu refușau aprobarea concluziunilor sale.³⁾

În vremea acăsta compune Papiu două lucrări ale sale, de mare importanță, cari stau în legătură una cu alta, cel puțin în vederea ideilor depuse în ele.

Aceste scrieri ale sale sunt următoarele:

1. Un *Memorand* despre raporturile Românilor cu Nemții, Slavii și Ungurii, în timp de pace și în cazul unei revoluțiuni, prezentat Principelui Alesandru Ioan Cuza la anul 1860, ca un sfat politic în toial tratărilor alianței de la 1859 și 1860 între Cuza-Vodă și emigrații magiari.⁴⁾

2. Un tractat politico-iuridic asupra *Independenței constituționale a Transilvaniei*,⁵⁾ lucrare mult apreciată nu numai la Români din cōce și de preste Carpați, ci și la străini.

Scrișă din incidentul dietei ungare din Pesta de la 1861, când cu adresa lui Francisc Deák către Monarchul și resuscitarea ceștiunei pentru Unirea Transilvaniei cu Ungaria, ea se presentă cu menirea de a lumina mințile cu argumente scōse în belșug din istoria țării și din câmpul dreptului, și de a lua în apărare interesele poporului român din marele Principat al Transilvaniei.

¹⁾ Ibidem, pag. 19.

²⁾ Scrișoarea lui G. Missail către Dr. I. Rațiu, dto București, 9 Febr. 1903.

³⁾ Comunicat de dl G. Missail.

⁴⁾ Mai întâiu s'a publicat, în parte, într'o broșură anonimă a lui Alecu Lupascu; iar după aceea la 1888 în *Revista pentru istorie, arheologie și filologie* a lui Grigorie Tocilescu, anul I, pag. 134—146.

⁵⁾ *Independența constituțională a Transilvaniei*, de A. P. I. Iași, 1861. Tipografia lui Hermann.

Curând după apariție se propagă cu iuteală fulgerului „Vitorul“, ziar din Iași, cu multă căldură atrage atențiunea fraților moldoveni asupra acestei scrieri celebre relativă la starea Ardelenilor atât de puțin cunoscuți la connaționalii lor de preste munți.¹⁾ Asemenea și în cele-alalte foi române i-se dă importanța cuvenită. În schimb însă ziarul magiar din Cluș, „Kolozsári Közlöny“ o atacă punct de punct, socotind a o fi redus la minima valōre prin articolul pornițial publicistului Daniil Dōzsa²⁾.

În anii următori apare în mai multe limbi. Ast-fel renumitul Ubcicpi o traduce în francezesc, regretatul Ūrechē, imprennă cu celebrul Vegezi Ruscala o traduce în limba italiană, iar învătatul Neugebauer, fostul consul al Germaniei în Moldova, în nemșesc.³⁾

În fine același Dōzsa, care la 1861 o scărmanașe în „Kolozsári Közlöny“, își colecteză articolul din acum pomenitul ziar și la 1863 îl scōte în broșură separată, cu un apendice („Függelék“), în care după „Hermannstädter Zeitung“ cuprinde întreg resumatul părți prime din scrierea lui Papiu.⁴⁾

Evident din toate acestea, că „Independența constituțională a Transilvaniei“ se presenta ca o scriere de valōre, care merita să fie tradusă în limbi străine, și se impunea atențiunei, chiar și celor ce nu făceau parte din neamul autorului ei.

Memorandul de la 1860 este, putem să zicem, un preluđiu al independenței constituționale a Transilvaniei. Cel ce cunoscuse la 1860 memorandumul dat lui Cuza-Vodă, la 1861 vedea în principiile politice ale lui Papiu numai o desvoltare firească și o manifestare consecuentă a marilor sale aspirațiuni naționale, ce neconțin frământău sufletul său hrănit din sucurile trecutului unui neam mare și nenorocit.

Și în Memorand, și în Independența Constituțională a Transilvaniei Papiu își formulază idealul său național.

Mai la vale vom avē privilegiu, să vedem, care anume este acest ideal național și politic al lui Papiu, și tot odată vom espune, rēnd pe rēnd, și principiile, din cari se alcătuea acest al său mare și neajuns ideal, presentându-le în modul cuvenit și în forma tertată de puterea vremilor, căci zis'a Miron Costin, bătrānul cronicar: „Nu sînt vremile sub cărma omului, ci bietul om sub vreme!“

(Va urma.)

Prof. Dr. Ioan Rațiu.

ALBERTINA.

15 — Povestire. —

◆◆◆
(Continuare.)

XI.

În ziua următoare cele două fetițe — cugetând, că în aceea zi va avē să se decidă sōrtea lor și că pentru aceea aveaū lipsă de ajutorul Cerului — se duseră de cu-

¹⁾ Veđi „Vitorul“ de la 15 Iulie 1861.

²⁾ Veđi „Kolozsári Közlöny“ de la 1861, Nr. 153 și urm.

³⁾ Ediția franceză apărū la București în 1862; cea italiană la Turin, și cea germană la Breslau tot în 1862.

⁴⁾ Dōzsa Daniel, csetározás a dāko-romāntōrekvšek ellen. (Vonatközve Ilarion Papiu, „Erdey fuggentenségei“ czimű rōpiratara Kolozsár 1863.)

bună diminetă la biserică și după ce și-au curățit sufletul lor prin Taina pocăinței și și-au incredințat necazurile și grijile lor ministrului lui Dumnezeu, care le mângăla cu sfaturi înțelepte și cu vorbe dulci, să împărtășiră cu Preasfinta Cuminecătură și implorară de la Dumnezeu taria și curajul de cari avea lipsă ca să se supună de bună voie Provedinței.

Într'aceea necunoscutul era la pesceră și Ingenunchiānd înaintea icōnei Preasfintei Vergure Maria se ruga cu totă căldura:

El rămase multă vreme în genunchi, plāngēnd și rugāndu-se. În sfirșit tresări auzind un sgomot de pași. Se întōrse și vēđū înainte pe Albertina, palidă și plāngēnd.

— Ți multănesc — strigă, — Ți multănesc, scumpa mea Albertina! . . . Tu mi-ai implinit dorința mea și ai venit să ascultī ceea ce am să-ți spun. . . Dar spune-mi āngerășul meū, rugatu-te-ai tu pentru mine?

— Da, rōspunse tinera, — astā diminetă am fost la biserică și m'am rugat multă vreme pentru tine și pentru mine.

— Ți multănesc. . . Acum șeđī și ascultă. . . Înainte de a-ți povesti istoria mea trebuie să-ți descoper numele meū. . . Eū — is Conrad de Montermé.

— Așa dară mama a ghicit, murmură copila.

— Tu cunosci dară intimplările nefericitei mele familii?

— Da, mama mea mi-a povestit istoria aceea durerōsă, dar dīnsa imi spuse că tu ai plecat împreună cu mamă-ta în America-nordică și că de atunci nu s'a mai audīt nimica despre tine.

— E adevērat. Se scīi decī că îndată ce ajunserām în Mexico, mama mea — care a suferit fōrte mult pe cale — s'a bolnăvit și a fost luată din milă de o sērmană vēduvā — ce-i era cunoscută; dar pe lângă totă buna îngrijire muri și eū am rămas orfan și părăsit pe pāmīnt străin. Femeia aceea milōsă, ce luase la sine și se îngriji de mama mea, nū mē părăsi — pe lângă totă sērăcia ei; mē ținū la sine, m'a purtat la scōlă și spera că după ce voiū cresce — fi voiū putē rēsplăti pentru toate celea ce mi-a făcut mie. — Dīnsa avē o singurā fică, scumpa și buna Matilda, mai tinera de cât mine cu un an; dar ah! . . . când eū eram să-mi termin studiile și să realizez speranțele sale, binefăcătōrea mea a fost cuprinsă de o bōlă, ce în scūrtă vreme o duse la mormīnt. Cu puțin înainte de mōrte, buna femeie mē chiamă la sine și-mi zise:

— „Conrad, eū te-ām ținut ca și când ai fi fost fiul meū, și pururea am nutrit speranța, că tu într'adevēr vei deveni fiul meū; dar Dumnezeu n'a voit să-mi dāruescă mângăierea acēsta: ĩmplinescă-se voia lui cea preasfīntă! . . . Promite-mi că vei fi razimul ficei mele, că ea va fi soția ta și eū voiū muri multămită și indestulită!“

Eū i-am rōspurs, că acēsta a fost pururea și dorința mea, și că voința sa va fi implinită.

Ea atunci făcu sēm̃n Matildei să se apropie, fi luā drēpta ei și o puse într'a mea și ne mai avēnd putere să vorbescă — își aținti asupra nōstră ochii de jumătate închiși, ca și când ar fi voit să ne binecuvinte, apoi muri.

— Sērmana femeie! murmură plāngēnd Albertina.

(Va urma.)

Posta „Unirii“.

A. D. Nu e vorba de cuprins, ci de hotărrea noastră, de a nu publica predictii, fiind colonele foit noastre și așa destul de strimbe. Ve stă la dispoziție.

Un participante. Pe aici le vine curioasă la omenii o așa multă sfară, din un lucru de puțină însemnătate. Trebuie să ținem samă și de ast fel de considerațiuni.

Editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa.

262 v. număr
1903.

(42) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 4106/1903. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd által képviselt „Patria“ takarékpénztár javára Toth József és neje ellen 513 kor. — fil. s jár. erejéig 1903 évi majus hó 20-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt, Lövy Jakab részére 1902 ápril 14-én 2100 kor. — fillérre becsült ingóságokra, u. m.: 2 kanca, 2 csitko, 1 varró gép és 1 gőzmozdonyu cséplő gép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. járásbíróság 1903. évi V. 190/2 számú végzése folytán 513 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi október 15-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 102 kor. 28 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig, az utabbi ingóság Örményszékes község házánál, a többi végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére 1903. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az utabbi ingóságok kivételének, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

A gőzkazány locomobilra vonatkozólag, a vizaknai kir. jbiróságnak 1903 V. 242/3. számú végzések kiadott feltételek szolgálnak alapul, melyek arol irt bírósági végrehajtó iroda helységébe tekinthető meg.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizaknán 1903. évi szeptember hó 29-ik napján.

Eichner Károly,
kir. jbirósági végrehajtó.

449 v. szám
1903.

(43) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1903. évi 5842. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd által képviselt Szabó Dániel javára Milea Nicolae I. Samuilla és társai ellen 128 kor. — fil. s járulékaik erejéig 1903. évi Augusztus hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 636 kor. — fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: 2 tehén, 1 ló, 2 bornyu, 2 sertés, 2 szekér, 4 szekér széná, és 1 eke. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. jbiróság 1903-ik évi V. 235/2 számú végzése folytán 138 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1902 évi Szeptember hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 83 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Székáspreszákn végrehajtást

szenvedőknek leendő eszközzésére 1903. évi Október hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingosá-

gokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vizakna 1903. évi Szeptember hó 29-ik napján.

Eichner Károly,
kir. jbirósági végrehajtó.

(29) 9—20

Fundat în anul 1789.

ERNEST KRICKL & SCHWEIGER,

literanți de curte ces. și reg. pentru materie de mătășă și ornamente sacre.

Viena I. Kohlmarkt 2.
„la porumbul alb“.

Recomandă

ornatele sacre, pregătite strict după ritul grec, ca de es. falone, diaconale, sticharii, saccos, omofor, epigonation, mitre, mandil, plascanice, baldachine, prapori etc. cum și toate utensiile și vasele sacre de metal, ca disc, ciboriu, cruce, chivot, artoclasie, tricheriu și dicheriu, cadelnițe, candele, sfeșnice, candelabre etc. toate pregătite solid și cu prețul cel mai ieftin de fabrică.

Cataloge ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

Aducem la cunoștința D-lor învățători, că
Cartea de Cetire de Ștefan Pop s'a înlocuit cu:

CARTEA DE CETIRE

pentru clasa II. III. și IV. primară,
de I. F. Negruțiș și P. Ungurean,

care e compusă după toate cerințele didactice, ținând cont de dezvoltarea intelectuală a băieților după clase.

Cartea are format 8° pg. 310, leg. frumos, costă 1 C. + porto 10 fil.

Calendarul 1904 Unirii
pe anul **1904** e sub tipar

și la sfârșitul l. c. va fi gata. Va avé un cuprins foarte variu și bogat. Costă numai 50 fileri. + porto 10 fil.